

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้พบว่าผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองทั้งระยะแรก (น้อยกว่า 2 ปี) และระยะเรื้อรัง (มากกว่า 2 ปี) มีความต้องการได้รับการดูแลจากทีมเยี่ยมบ้านโรงพยาบาลแม่ข่ายทางด้านจิตใจเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านร่างกาย และด้านสังคมเป็นอันดับสุดท้าย ในขณะที่ครอบครัวของผู้ป่วยระยะแรกให้ความสำคัญกับการดูแลทางด้านร่างกายและจิตใจเท่าๆกัน และมีความเห็นสอดคล้องกับผู้ป่วย ที่ต้องการให้ทีมเยี่ยมบ้านฯ ช่วยดูแลด้านสังคมเป็นอันดับสุดท้าย ส่วนครอบครัวของผู้ป่วยระยะเรื้อรังมีความต้องการแตกต่างจากผู้ป่วย กล่าวคือต้องการให้ทีมเยี่ยมบ้านฯ ช่วยดูแลผู้ป่วยทางด้านร่างกายเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านจิตใจ และด้านสังคมเป็นอันดับสุดท้าย

ความต้องการการดูแลด้านจิตใจที่ผู้ป่วยและครอบครัวต้องการ ได้แก่ การช่วยประคับประคองจิตใจผู้ป่วย ช่วยรับฟังปัญหา ทำให้หายเครียด สบายใจ สดชื่น อารมณ์ดี และการให้กำลังใจผู้ป่วยในการดำเนินชีวิต และต่อสู้กับปัญหาต่างๆ ความต้องการการดูแลทางด้านร่างกายประกอบด้วย การช่วยฟื้นฟูสมรรถภาพ แนะนำการบริหารร่างกาย ช่วยให้ช่วยเหลือตนเองได้ การช่วยเหลือด้านการพยาบาล เช่นการช่วยวัดความดันโลหิต การแนะนำเรื่องโรคและการปฏิบัติตัวที่ถูกต้อง การแนะนำเรื่องการกินอาหาร การกินยาอย่างถูกต้อง และการนำยามาให้ที่บ้าน สำหรับความต้องการด้านสังคมจะเกี่ยวข้องกับการประสานงานให้เพื่อนบ้าน หรืออาสาสมัครมาช่วยดูแลผู้ป่วย หรือช่วยนำส่งโรงพยาบาลกรณีมีเหตุฉุกเฉิน

การศึกษานี้ ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการดูแลสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ทำหน้าที่หลักในการดูแลผู้ป่วย ผลการศึกษาพบว่าครอบครัวผู้ป่วยต้องการให้ทีมเยี่ยมบ้านฯ ช่วยดูแลพวกเขาในด้านจิตใจเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านร่างกายและสุดท้ายเป็นด้านสังคม ผู้ดูแลผู้ป่วยต้องการการประคับประคองจิตใจ การให้กำลังใจ ส่วนด้านร่างกายต้องการได้รับความรู้ในการป้องกันตนเองจากโรคหลอดเลือดสมอง การดูแลตนเองให้มีสุขภาพแข็งแรง ไม่เจ็บป่วย การกินยาอย่างถูกต้อง ส่วนเรื่องสังคมต้องการให้ทีมเยี่ยมบ้านฯ ช่วยประสานงานให้มีอาสาสมัครมาช่วยดูแลผู้ป่วยบ้างในกรณีจำเป็น เช่น ตนเองไม่อยู่บ้าน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

ข้อมูลที่ได้เกี่ยวกับความต้องการของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ทั้งที่อยู่ในระยะแรกคือ สองปีแรกของการเจ็บป่วย และในระยะเรื้อรังคือระยะมากกว่าสองปี และข้อมูลที่ได้เกี่ยวกับความต้องการของครอบครัวผู้ป่วยๆ ต่อการให้บริการของทีมเยี่ยมบ้าน โรงพยาบาลแม่ข่าย ด้าน กาย จิต และสังคม สามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาวิธีการทำงานของทีมเยี่ยมบ้าน โรงพยาบาลแม่ข่าย นอกจากนี้ข้อมูลเหล่านี้สามารถรวบรวม นำมาจัดทำเป็นแนวทางพื้นฐานให้ทีมเยี่ยมบ้าน (ซึ่งบุคคลากรในทีมและระหว่างทีมอาจมีประสบการณ์แตกต่างกัน) ใช้สำหรับทำงานเพื่อตอบสนองความต้องการของ ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง และครอบครัวได้ตรงตามความต้องการ อีกทั้งสามารถใช้เป็นมาตรฐานการปฏิบัติงานสำหรับ ทีมเยี่ยมบ้าน โรงพยาบาลแม่ข่ายต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

ผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำมาใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงระบบการทำงานของทีมเยี่ยมบ้าน โรงพยาบาลแม่ข่าย เพื่อให้การเยี่ยมบ้านมีรูปแบบที่เหมาะสม และตรงตามต้องการของทั้ง ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง และครอบครัวมากยิ่งขึ้น อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทั้งผู้ป่วยๆ และครอบครัว

ทีมเยี่ยมบ้านควรให้ความสำคัญกับสิ่งที่ผู้ป่วยและครอบครัว โดยเฉพาะผู้ดูแลผู้ป่วย ต้องการ ได้รับการดูแล/ช่วยเหลือจากทีมเยี่ยมบ้านซึ่งในการศึกษานี้พบว่า ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองทั้งระยะแรกและระยะเรื้อรังต้องการได้รับการดูแลด้านจิตใจเป็นสำคัญ อีกทั้งควรมีการกำหนดเป้าหมายสุขภาพของผู้ป่วยร่วมกันระหว่าง ตัวผู้ป่วยเอง ผู้ดูแล และทีมเยี่ยมบ้าน เพื่อให้เป้าหมายดังกล่าวเกิดความร่วมมือจากทุกฝ่าย และผู้ป่วยๆ พร้อมครอบครัวจะได้มีความชัดเจนในการฟื้นฟูตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ผลการศึกษานี้พบว่าผู้ป่วยและครอบครัวให้ความสำคัญในประเด็นที่ต้องการได้รับการดูแลจากทีมเยี่ยมบ้านๆ ไม่ตรงกัน ดังนั้นหากไม่มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน อาจเกิดความไม่เข้าใจกัน ส่งผลให้การทำงานไม่ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ในการลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน ไม่ควรละเลยในการดูแล ช่วยเหลือสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วย โดยเฉพาะผู้ที่ทำหน้าที่หลักในการดูแลผู้ป่วย โดยเฉพาะทางด้านจิตใจเนื่องจากบุคคลเหล่านี้ต้องรับภาระในการดูแลผู้ป่วย พวกเขาต้องการการประคับประคองจิตใจ กำลังใจจากทีมเยี่ยมบ้านเป็นอย่างมาก ร่องลงมาเป็นด้านร่างกาย และด้านสังคมเป็นอันดับสุดท้าย การที่ทั้งผู้ป่วยและครอบครัวมีความต้องการได้รับการดูแลด้านจิตใจมาก ทีมเยี่ยมบ้านควรมีการประเมินระดับความเครียด ภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยและครอบครัว และควรมีนักจิตวิทยา หรือผู้ที่มีทักษะความสามารถในการช่วยเหลือประคับประคองจิตใจ ให้กำลังใจ ลดความเครียดให้กับผู้ป่วยและครอบครัวลงพื้นที่เยี่ยม

บ้านด้วย ซึ่งอาจมีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในทีมเยี่ยมบ้าน ในการช่วยเหลือระดับประคอง ด้านจิตใจซึ่งเป็นความต้องการทั้งของผู้ป่วยฯ และครอบครัว

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย ผู้ป่วย 24 ราย และครอบครัว (ผู้ดูแล) จำนวน 24 ราย ผลการศึกษาอาจไม่สามารถใช้เป็นตัวแทนของประชากรได้ โดยเฉพาะในพื้นที่อื่น ที่มีบริบท ของสิ่งแวดล้อม สภาพความเป็นอยู่ สังคม วัฒนธรรมแตกต่างกัน จึงควรมีการขยาย กลุ่มเป้าหมายให้ใหญ่ขึ้นทั้งในด้านจำนวนกลุ่มตัวอย่าง และพื้นที่ที่ศึกษา
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลในการดำเนินงานของทีมเยี่ยมบ้าน และความพึงพอใจของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและครอบครัว ระหว่างการดำเนินงานในปัจจุบัน และ ภายหลังจากการนำประเด็นที่ได้จากผลการศึกษาไปปรับใช้ในการดำเนินงานของทีมเยี่ยมบ้าน โรงพยาบาลแม่เอย